

HÄLSINGE REGEMENTE PÅ FÄLTTÅG

Trettioåriga kriget

Under 1630 blev Joakim Brahe chef över Hälsinge regemente. Halva regementet deltog i Gustav II Adolfs landstigning i Tyskland sommaren 1630 och medverkade i expeditionen till Stettin den 10 juli. De blev sen kvar i Stettin fram till mars 1631 för att ansluta sig till kungens här, när Tilly tågade mot Neu-Brandenburg. Den svenska hären drogs samman i Pasewalck.

Från 1631 till 1636 fanns hela regementet i Stettin. Under 1638 deltog regementet i belägringen av Demmin, en belägring som pågick ända fram till mars 1639. Regementet fick förstärkningar hemifrån under såväl 1639 som 1640. Under 1640 hemförlovades fem kompanier. År 1642 återfördes en bataljon till Tyskland där den förlades i Wismar och här blev man kvar till krigets slut.

De hemmavarande kompanierna förstärktes till sex stycken vid det danska krigets utbrott 1643 och tjänstgjorde ombord på örlogsflottans fartyg både år 1644 och 1645.

Karl X: s krig 1655 – 1660

Tidigt på våren 1655 skeppades en bataljon till Pommern och tilldelades den armé som under Wittenberg befäl i juli inföll i Polen. Den andra bataljonen följde med Karl X i juli till Pommern, där hela regementet förenades i Warszawa i augusti. Regementet deltog sedermera i striderna vid Czarnowa den 6 september samt i belägringen av Krakow från den 15 september till den 8 oktober.

Formerade på en bataljon deltog regementet i slaget vid Warszawa den 18-20 juli 1656. Regementet anlände till valplatsen först sent den första dagen. Under den andra dagen stod de under förmiddagen bakom artilleriet närmast flodstranden men på eftermiddagen kom regementet längst ut på vänster flygel. Även den tredje dagen fanns det på vänstra flygeln och tillhörde de styrkor som stormade Pragaskogen.

Under sommaren 1658 överfördes regementet till Seland (Själland) för att delta i det andra danska kriget. Regementet deltog den 11 februari 1659 i den misslyckade stormningen av Köpenhamn. I Sverige sattes under 1656 fyra nya kompanier upp i regementet. Det året tjänstgjorde kompanierna ombord på örlogsflottans fartyg.

Karl XI:s krig 1675 – 1679

Hösten 1675 deltog en bataljon ur regementet i örlogsflottans olyckliga expedition. Många bland hälsingarna dog av sjukdomar som utbröt bland besättningen. År 1676 sattes ett tremänningsregemente upp i Hälsingland under befäl av överste Örnklo. Regementet var på 800 man och tågade på hösten från Stockholm till arméns samlingsplats i Ljungby. Strax därefter marscherade också en bataljon ur det ordinarie regementet, under befäl av överstelöjtnant Ascheberg (son till fältmarskalcken), söderut och anslöt sig den 24 november till lägret i Lilla Harrie, norr om Lund. Både tremänningsregementet, som hade smält samman till endast 200 man på grund av sjukdomar, och bataljonen deltog därefter i slaget vid Lund den 4 december 1676.

Aschebergs bataljon stod som tredje bataljon från vänster i första träffen och tremänningarna stod i mitten bland fotfolket i andra träffen. Örnklo sårades i första delen av slaget. De överlevande bland tremänningarna och de i ordinarie bataljonen förenades till en bataljon efter slaget. Denna bataljon deltog i belägringen och erövringen av Helsingborg under slutet av året samt i slaget vid Landskrona den 14 juli 1677 där de fanns i högra flygel av andra träffen. Den 15 augusti stormade bataljonen en fientlig redutt utanför Kristianstad. Vid detta tillfälle stupade överstelöjtnant Ascheberg. Därefter fanns bataljonen i garnison i Malmö fram till krigets slutskede.

Det stora nordiska kriget 1700 – 1721

Under hösten 1700 skeppades halva regementet över till Livland där det formerat på två små bataljoner deltog i slaget vid Narva den 20 november samma år. I slaget ingick bataljonerna i

infanteriets högra anfallskolonn under gm Knut Posse. Major Wulff, som anförde den ena av hälsingarnas bataljoner, sårades i slaget.

Under våren 1701 överfördes även den hemmavarande delen av regementet och hela regementet tågade med Karl XII sommaren 1701 till Riga. Regementet deltog i övergången av Düna den 9 juli 1701. Den första bataljonen var med i den första anfallsvågen som med Karl XII stormade de sachsiska batterierna på den andra sidan av floden. I striderna sårades överste Knorring och major Wulff stupade.

Regementet följde sedan huvudhären ett tag, men blev därefter förlagd i garnison i Mitau där det blev kvar i 4 år. Under denna tid togs dock regementet ut i fält vid ett flertal tillfällen och deltog bland annat i slaget vid Janicki den 2 februari 1703, slaget vid Jacobstadt den 26 juli 1704 och i slaget vid Gemauerthof den 16 juli 1705. Vid samtliga dessa slag anfördes regementet av överstelöjtnant Brüggener (Büchner). Under augusti - september 1704 utsattes Mitau för en belägring som dock hälsingarna stod emot men till sist tvingades överste Knorring ge upp mot villkor om fritt återtåg till Riga.

Regementet vistades sen i Kurland och Samogitien till sommaren 1708 då de förenade sig med general Lewenhaupts kår som tågade genom Litauen till den svenska huvudhären som fanns i de serveriska kosackernas land. Under denna marsch deltog regementet i slaget vid Liesna den 28 september 1708, där regementet utmärkte sig med tapperhet, men i slaget stupade en stor del av regementet inklusive överstelöjtnant Brüggener.

I slaget vid Poltava den 28 juni 1709 fanns det nu försvagade regementet inte med i själva slaget utan de fanns med bland styrkorna som belägrade fästningen vid Poltava. Efter ett utfall från fästningen var regementet med bland de trupper som drog sig tillbaka till trossen.

Regementet var därefter med vid kapitulation i Pusjkarjovka några dagar senare. Regementet fick sättas upp på nytt efter Poltava.

Det nya regementet tjänstgjorde vid den dansk-norska gränsen fram till hösten 1712 då det överfördes till Pommern. Det deltog i slaget vid Gadebusch den 20 december 1712 där det stod som reserv bakom fotfolkets vänstra flygel och anfördes av överste Reinhold Henning Horn och överstelöjtnant von Bonin. Överste Horn sårades i slaget.

Regementet deltog därefter i Stenbocks holsteinska fälttåg och var med bland de trupper som inneslöt i Tönningen där de den 6 maj 1713 gick i dansk fångenskap.

På nytt fick nu regementet åter sättas upp. Detta regemente deltog i det norska fälttåget 1718 där de ingick i general Armfeldts avdelning om 7 500 man, som den 18 augusti 1718 startade fälttåget in i Norge från Jämtland.

Truppen hade legat i Hälsingland fram till samlingen i Duved före uppbrottet. Redan i västra Jämtland fick man problem med försörjning av förnödenheter och dessutom med dåligt väder. Svårigheterna ökades till en sådan grad i Norge, att man endast med stora ansträngningar kunde ta sig fram. I början av fälttåget intogs Stene skans i närheten av Sticklestad och Skognäs skans nära Levanger.

Vid framkosten till Stjördalsälven den 10 september kom man inte längre då älven var kraftigt översvämmad och man inte kunde ta sig över vattnet. Armfeldt drog sig efter flera veckor tillbaka till Levanger och först i slutet av oktober kunde man ta sig över vattendraget. Den 6 november kom man fram till Trondheim, men med fullständig brist på livsmedel kunde truppen inte göra någon längre tids belägring av den befästa staden.

Armfeldt lät i stället göra en bro över Nidälven och i slutet av november gick kavalleriet längs Guutsälven, över Dovre fjäll fram till Röros kopparverk. Infanteriet följde efter över Melhus till Haltdalen (4 mil norr om Röros) där man förenades med kavalleriet i början av december.

Här blev Armfeldts kår kvar en tid med ständig brist på livsmedel och i dåligt väder. Styrkan blev mindre för varje dag. Armfeldt fick då i ett brev från Karl XII en varning för sin inaktivitet. Kåren bröt upp och tågade i nordlig riktning över Bockhammarfjället till Tydals kyrka i Nidälvsdalen. Under marschen förlorades många soldater under en snöstorm. Samtidigt erhöll Armfeldt underrättelse om Karl XII: s död och beslöt sig nu att tåga tillbaka in i Sverige. Kåren tog sig i nordostlig riktning över Öjffjället och delvis Sylfjället till Handöl vid Ånnsjön, som var den närmaste byn på svenskt område.

Under marschen, som genomfördes under den första dagarna på nyåret 1719, drabbades kåren av en hård snöstorm och mycket sträng kyla. Många soldater dog på fjället och av de överlevande ådrog sig väldigt många köldskador. Cirka 865 av 1200 hälsingar gick förlorade på fjället (eller fick så stora köldskador att de tvingades begära avsked). Hela artilleriet och trossen fick man lämna efter sig. Återigen fick ett nytt regemente sättas upp i Hälsingland, men man deltog inte i några ytterligare krigshändelser fram till krigsslutet 1721.

Hattarnas krig 1741 – 1743

I september 1739 överfördes 5 kompanier, 750 man, från Gävle till Åbo. Där låg truppen fram till den 1 april 1741 då den drogs närmare ryska gränsen. Chef för regementet var överste Johan Carl Silfversparre.

Då kriget utbröt i augusti 1741 ingick hälsingarna i den kår om 5 000 man, som fanns i Kvarnby och som stod under befäl av general Henrik Magnus von Buddenbrock. I Martilla fanns ytterligare en avdelning om 3 500 man under befäl av general Karl Henrik Wrangel. Den 22 augusti gick den ryska hären med 10 500 man under befäl av general James Keith över gränsen två mil sydost om Villmarstrand. Den svenska kontingenten i Martilla låg närmast och marscherade då till Villmarstrand utan att invänta huvudhären. Buddenbrocks kår satte av mot Villmarstrand, men hann inte fram i tid för att förhindra nederlaget där den 23 augusti.

Hälsingarna låg därefter kvar i Kvarnby och Fredrikshamn fram till den 12 december då de blev inkvarterade i Perno och Mörskoms socknar. Hösten 1741 kompletterades regementet med de tre hemmavarande kompanierna.

I maj 1742 erhöll regementet även förstärkning om 204 man. Samtidigt beordrades två kompanier till tjänstgöring på galärflottan.

Regementet delade under sommaren 1742 den övriga härens öden, med marschen bakåt till Helsingfors och kapitulationen där den 24 augusti.

Pommerska kriget 1757 – 1762

I september 1757 överfördes sex kompanier – 900 man – till Pommern för att delta i kriget mot Preussen. Styrkan deltog med huvudhären i detta års korta fälttåg. Under slutet av året överfördes 50 man till major Wrangels sammansatta grenadjärbataljon. När man tvingades utrymma Anklam den 29 december blev 87 hälsingar tillfångatagna.

Under 1758 följde regementet huvudhären och deltog bl.a. i slaget vid Güstrow den 18 november. Vid kapitulationen av Peenemündes skans den 10 april 1759 blev en mindre del av regementet tillfångatagen. Resten av regementet följde huvudhären som under större delen av året låg i läger vid Pasewalck.

Den 13 november 1760 deltog 200 man ur regementet under befäl av kapten Skog i en avdelning som hade till uppgift att driva bort preussiska strövpatrier vid Meckelnburg. Hela avdelningen uppgick till 500 man och stod under befäl av major Schwartzers. Hälsingestyran förlades därefter i Tessin medan resten av Schwartzers avdelning fortsatte. Redan den 14 november anfölls hälsingarna vid Tessin. Kapten Skog försökte då ta sig med styrkan till den svenska gränsen man hanns upp av ryssarna. Skog valde då att ge upp utan strid och tillät inte hälsingarna försvara sig varvid de togs till fångna.

Under vintern 1760/61 togs 50 man ur regementet för att ingå i överstelöjtnant Sprengportens fribataljon. Under 1761 följde regementet åter huvudhären och deltog i slaget vid Clempenow den 4 september. I början av januari 1762 deltog regementet i undsättningen av Malchin.

Gustav III: s ryska krig 1788 – 1790

I slutet av juni 1788 skeppades regementet till Helsingfors. Ca 250 man ur regementet beordrades direkt att tjänstgöra på galärflottan. Hälsingarna på galärflottan bevistade därefter generallöjtnant Siegroths expedition till Bracktila och återvände därefter till Helsingfors. Den återstående delen av

regementet hade legat kvar i Helsingfors under tiden, sånär som på 72 man, vilka hade kommenderats till Stockholm för att bevaka ryska krigsfångar.

I mitten av augusti 1788 utgick 200 man ur regementet för att tillsammans med andra trupper, under överstelöjtnant von Stedinks befäl, hindra ryssarna från att landstiga vid Hangöudd.

I slutet av oktober fick regementet order om att bryta upp från Helsingfors och under hårt väder marschera till Åbo för att därifrån överskeppas till Sverige. Även avdelningen i Hangöudd var med i marschen till Åbo.

Efter ankomsten till Åbo fick regementet kontraorder och den 15 november bröt regementet upp från Åbo och marscherade till huvudarmén vid riksgränsen där det inkvarterades kring Nyby. Kvar i Åbo fanns inte mindre än 200 man ur regementet som blivit sjuka under den svåra marschen till Åbo från Helsingfors. Även under marschen från Åbo till gränsen föll många bort då de drog på sig köldskador i den stränga kylan.

I slutet av mars 1789 utgick 50 man ur regementet till Kimola för att tjänstgöra vid förpostgeringar på vägen från Jala till Kymmene älv. Den 10 april blev 20 man ur denna styrka anfallen av en rysk styrka om 300 man vid Sikakoski gård i närheten av älven. De försvarade sig så tappert att ryssarna var tvungna att dra sig tillbaka.

Posteringen utökades därefter till 170 man. I slutet av maj 1789 utgick 200 man ur regementet för att tjänstgöra som garnison i Tavastehus. Den 14 juni detacherades andra bataljonen om 300 man under major Löfmans befäl från Nyby till S:t Michael för att understödja överste Stedinks som med en del av Savolaxbrigaden försvarade passet vid Porrassalmi. Major Löfman satte av i ilmarsch och anlände den 18 juni till S:t Michael och kom samma dag så nära Porrassalmi att han kunde höra kanonelden, men bataljonen hann inte fram i rätt tid. Den 19 juni var major Löfman tvungen att återvända till Heinola där han återförenades med regementet. I mitten av juni anländer 295 rekryter till regementet. Dessa lades dock i garnison i Sveaborg och Helsingfors.

Den 1 juli 1789 bröt regementet upp från Heinola och marscherade över Nyby till Keltis där man förenade sig med en avdelning under generalmajor Kaulbars befäl, vilken hade till uppgift att tränga fram på vägen till Davidstad och därigenom dra ryssarnas uppmärksamhet från Likala där den svenska huvudhären befann sig.

Den 14 juli ryckte Kaulbars med 5 bataljoner till Uttismalm och under eftermiddagen den 15 juli stötte han ihop med ryssarna vid Kaipiais. Kaulbars anföll med stor tapperhet de ryska förskansningarna. Hälsinge regementes båda bataljoner, som stod under befäl av överstelöjtnant Tersmeden och major Löfman, sändes till vänster för att kringgå ryssarna men den uppgiften blev för svår då ryssarna försvarade sig med stor kraft. Som förstärkning skulle Kaulbars ha fått trupper från Likala, men då de inte kom fram i tid fick Kaulbars under kvällen dra sig tillbaka. Återtåget täcktes växelvis av de båda hälsingebataljonerna.

Den 18 juli gick Kaulbars tillbaka över älven vid Värälä. Följande dag fick Hälsinge regemente order, direkt från kung Gustav III, att bege sig till Anjala. Då nu Kaulbars trupp hade försvagats ytterligare var han tvungen att dra sig tillbaka till Memmelä. Denna reträtt medförde i sin tur att kungen måste dra tillbaka huvudhären till Anjala den 31 juli.

Ryssarna gjorde den 14 augusti ett försök att ta sig över älven vid Anjala, vilket dock slogs tillbaka. Vid tillfället utmärkte sig den ena hälsingebataljonen.

Under vintern låg regementet i läger vid Nyby. En avdelning sattes dock att bevaka gränsen vid Keltis.

I slutet av april 1790 bröt regementet upp från vinterkvarteren och förenade sig med den avdelning som under Gustav III: s eget befäl gick över gränsen vid Pyörila mot Valkeala den 28 april. Hälsingarna deltog inte i striden vid passagen av gränsen utan sändes till Jokkila för att täcka expeditionens högra flank.

Den 4 maj fick dock regementet återgå till Valkeala. Då ryska trupper gått över gränsen, dvs. korsat Kymmene älv vid Anjala, fick hälsingarna till uppgift att täcka de svenska truppers återgång vid Jokkila bro den 5 maj. Hälsingarna höll stånd till följande dag då också de gick över älven och marscherade till Keltis. Under återtåget fick regementet en hel del förluster, bl.a. förlorade man flera av sina officerare.

Den 7 maj förenade de sig med andra svenska trupper vid Nappa, men då ryssarna åter anföll fick svenskarna dra sig tillbaka till Ninimäki. När generalmajor Pauli anlände med förstärkningar och dessutom övertagit befälet ryckte de svenska styrkorna i Ninimäki fram till Keltis den 19 maj. Natten till den 20 maj 1790 var de inblandade i en blodig strid vid Keltis baracker, där ryssarna tvingades att retirera tillbaka över älven. Hälsinge regementet fanns på den vänstra flygeln under slaget. Hälsingarna marscherade därefter till lägret i Värälä där de fanns fram till freden.

Hösten 1788 anföll danska styrkor Bohuslän från Norge. Rotehållarna i Hälsingland och Gästrikland åtog sig då att sätta upp en frikår på 5 000 man. Denna kår skulle dock enbart få användas inom rikets gränser. Kåren förvandlades snart till en varjeringsbataljon om 600 man mot att rotehållarna skulle slippa skaffa fram rekryter till Hälsinge regemente fram till dess att behovet vid regementet översteg varjeringsbataljonen antal, dvs. 600 man.

Bataljonen övades sommaren 1789 i Gävle och erhöll major Ström som befälhavare. I slutet av augusti 1789 överfördes bataljonen till Finland och kom att ingå i överste Armfeldts brigad som hade till uppgift att skydda den Nyländska kusten mot ryska landstigningsförsök. I mars 1790 marscherade brigaden till S:t Michael och deltog i anfallet vid Partakoski den 15 april. Varjeringsbataljonen tillhörde avantgardet som inledde anfallet. Bataljonen fick därefter i uppgift att förfölja fienden på vägen till Savitaipale. Bataljonen deltog även i försvaret av passet vid Kärnakoski den 30 april. Den 4 juni deltog bataljonen också i det misslyckade anfallet på Savitaipale. Vid krigsslutet återstod 317 man i bataljonen och 202 av dem införlivades i regementet.

Danska kriget respektive ryska kriget - båda 1808 – 1809

Vid inledningen av 1808-års krig med Danmark kommenderades den 2: a bataljonen (den södra) till den bohuslänska gränsen. Bataljonen ingick i den brigad som i mitten av april 1808 föll in i Norge från Järnskog och Skillingmark. Bataljonen var under senare delen av april och hela maj månad stationerad vid Gagnäs på den norska sidan av gränsen. Bataljonen användes bl.a. för att upprätthålla förbindelsen mellan andra och första brigaden. I början av juni drogs bataljonen tillbaka till Järnskog.

Första bataljonen (den norra - eller Livbataljonen) bröt upp från rotarna i mitten av mars och förlades i grannskapet av Sundsvall. Chef över bataljonen var överstelöjtnant Nordenadler. Bataljonen ingick i den norra fördelningen i den armé som var avsedd för anfallet på Norge. Fördelningen leddes av överste Bergenstråle och hade till uppgift att skydda Jämtland och Härjedalen.

Ur bataljonen överfördes 75 man till Svea artilleriregemente. I början av maj erhöll man order om att marschera till Härjedalen, men i Hede fick de kontraorder om att tåga till Njurunda, strax söder om Sundsvall. Här låg bataljonen till den 26 maj då den i ilmarsch fick ta sig till Bohuslän. Den 14 juni var man framme i Jakobsrud, sydost om Fredrikshall i Norge. I mitten av juli förflyttades bataljonen längre norrut till Töksmark där de senare förenades med 2: a bataljonen, kapten Ström var nu bataljonschef.

Den 27 juli fick regementet order om att marschera till Grisslehamn i Roslagen, där det den 7 och 8 augusti skeppades till Gävle. Här förenades man med en varjeringsbataljon, som under sommaren satts upp av regementets rotebönder. Regementet tilldelades generalmajor von Vegesacks fördelning, som den 16 augusti skeppades över till Finland och landsteg den 27: e vid Christinestad. Av Hälsinge- och Upplands regementes jägare formades en sammansatt jägarbataljon. Dessa styrkor bildade en brigad under överste von Platens befäl.

Den 28 augusti 1808 deltog större delen av brigaden i slaget vid Lappfjärd. En del av brigaden fortsatte framryckningen till Ömossa. Truppen blev där anfallen den 6 september och tvingades dagen därpå att retirera från Lappfjärd till Lillkyro. Där förenade sig brigaden med den finska huvudhären den 11 september.

Den 12/9 tågade hären till Vörö och den 13/9 till Oravais. Den dagen hade hälsingebrigaden arriärgardet och posterades under natten en fjärdingsväg framför ställningen vid Oravais. Under förmiddagen den 14 september fick brigaden ensamt hålla ställningarna mot ryssarna som var mångdubbelt fler. Mitt på dagen tvingades brigaden att dra sig bakåt till huvudhären. Återtåget var förenat med stor fara då högerflygeln hade en vik bakom sig, där den höll på att bli nerträngd.

Brigaden drogs senare bakom linjerna för att vila till dess Adlercreutz under eftermiddagen kunde rycka fram med friska trupper och jaga tillbaka ryssarna. Hälsingarna utgjorde under detta anfall reserven. Regementet förlorade i striderna (döda, sårade och tillfångatagna) totalt 244 man. Varjeringsbataljonen införlivades därefter i regementet. Under hösten deltog regementet i finska arméns återtåg till Torne älv. Under återtåget förlorades ytterligare soldater p.g.a. av ansträngningarna och det dåliga vädret. I början av januari 1809 hemförlovades regementet till rotarna. Denna marsch till hemorten tog cirka en månad.

I mars 1808 ryckte regementet ut med 1 137 man. Ytterligare 46 rekryter sattes upp samt en varjeringsbataljon om 600 man - totalt 1 783 man. Av dessa förlorades cirka 1 200 man. Till hemorten återkom i början av 1809 knappt 600 man. Förlusterna för regementet, under knappt ett års fälttåg, uppgick till cirka 67 %.

Återstoden av regementet mobiliserades redan i slutet av mars 1809 och tågade under överstelöjtnant Nordenadlers befäl till Grisslehamn. I april fick de order om att ta sig till Sundsvall. I slutet av maj togs en bataljon om 350 man ut ur regementet under befäl av major Cedergren och tilldelades generalmajor Sandels fördelning i Ångermanland. Bataljonen marscherade till Själevad där de vistades en tid. I början av juli rycker de fram till Hörnefors och deltog där i slaget den 5 juli. De posterades därefter vid Öre älv framför Sandels ställning med huvudstyrkan. Den 20 augusti ryckte bataljonen med huvudstyrkan ut till Umeå där den blev kvar till freden kom.

Den del av regementet som lämnades kvar i Sundsvall förstärktes med rekryter och lantvärn och formerades till en fältbataljon. I mitten av juli 1809 marscherade man till Jämtland under befäl av överstelöjtnant Nordenadler, där man tilldelades generalmajor von Döbelns fördelning, som hade till uppgift att skydda gränsen mot Norge. I augusti tågade von Döbeln med sin fördelning till Västerbotten för att ansluta till den armé, som fanns samlad där. Han hann dock inte längre än till Umeå då beskedet om freden kom. Under 1809 blev Fredrik Christian von Platen regementschef.

I slutet av 1809 räknade Hälsinge regemente 890 man. Under året hade regementet förstärkts med 487 rekryter och förlusterna uppgick till 166 man.

Fälttåget mot Norge

År 1813 fick regementet order om att mobilisera och förlades i Bohuslän vid den norska gränsen. Då Sverige genom prins Carl Johans anfall på Danmark i slutet av 1813, under slutet av kriget mot Napoleon, erhöll den danska landsdelen Norge. Till en början ville normmännen inte acceptera Sveriges överhet. Carl Johan drog då under sommaren 1814 ihop en armé för att tåga in i Norge.

Då Sverige bröt in i Norge i slutet av juli 1814 ingick Hälsinge regemente i arméns femte avdelning under generalmajor Rosenblad och 9:e brigaden under överste Klingspor (sedermera generalmajor Cederström). Regementet var då formerat på 4 bataljoner, förstärkt med beväring och en jägarbataljon. Chef var överstelöjtnant Adolf Ludvig von Post, eftersom den förre regementschefen, von Platen, avancerat till generalmajor och förde befälet över arméns 7:e brigad.

Den 30 juli ryckte regementet tillsammans med den femte fördelningen över gränsen vid Jakobsrud och Prestbacka och var nästa dag framme i Fredrikshall. Tre av bataljonerna marscherade under följande dagar med 9:e brigaden mot Guslund och Fredriksstad.

Den fjärde bataljonen tilldelades den avdelning som under generallöjtnant von Vegesacks befäl var kvar i Fredrikssten. Denna avdelning satte sig i rörelse norrut mot Rakkestad under kvällen den 3 augusti. Hälsingebataljonen utgjorde förtrupp och blev den 4 augusti inblandade i strider med normmännens eftertrupp vid Kjöla. Den 5 augusti marscherade Vegesack till Degenäs och den 6:e till Rakkestad. Här var bataljonen inblandade i strider och hörde till de trupper som gick över ån för att kringräna normmännens högra flank. Detta företag lyckades och normmännen fick dra sig tillbaka. Den 9 augusti deltog bataljonen i striderna vid Lagenäs.

Efter det att normmännen hade skrivit på konventionen i Moss den 14 augusti avbröts alla

krigsaktiviteter och hälsingebataljonen förenades med regementet. Regimentet blev kvar i Norge till november då det återvände hem.

FAKTA

Regementet var roterat med 1200 nummer med 8 kompanier, samtliga i Gävleborgs län (300 man i Gästrikland och 900 i Hälsingland).

Uniform innan enhetsuniformen: Grå rock med gröna ärmuppslag (1675) och röd rock med gröna ärmuppslag (1679). Regimentet erhöll enhetsuniformen 1694.

Förläggningssort: Från 1909, Gävle. Övningsplats: Mellan 1630 - 1689 Florhed och från 1689 Mohed, väster om Söderhamn.

Regementets färg: Svart och vitt

Segernamn:

- Novgorod 1611
- Warszawa 1656
- Fredriksodde 1657
- Tåget över Bält 1658
- Lund 1676
- Landskrona 1677
- Narva 1700
- Düna 1701
- Jakobstadt 1704
- Gemäuerthof 1705
- Gadebusch 1712

KÄLLA: Hans Högman, hogman@algonet.se, www.algonet.se/~hogman